

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

Будинки і споруди

**БУДИНКИ АДМІНІСТРАТИВНОГО
ТА ПОБУТОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ
ДБН В.2.2-28:2010**

Видання офіційне

Київ
Міністерство регіонального розвитку та будівництва України
2011

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

Будинки і споруди

**БУДИНКИ АДМІНІСТРАТИВНОГО
ТА ПОБУТОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ
ДБН В.2.2-28:2010**

Видання офіційне

Київ
Мінрегіонбуд України
2011

ПЕРЕДМОВА

- 1 РОЗРОБЛЕНО: Публічне акціонерне товариство "Український зональний науково-дослідний і проектний інститут по цивільному будівництву" (ПАТ "КиївЗНДІЕП")
- РОЗРОБНИКИ: **В. Куцевич**, д-р архітектури (науковий керівник); **Б. Губов**, **І. Чернядьєва**, архітектори; **О. Московських**, **Б. Польшук**, інженери
- За участю: Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М.Марзєєва АМН України (**В. Акіменко**, д-р мед. наук; **П. Семашко**, канд. мед. наук; **С. Харченко**, **О. Коваленко**, інженери);
УкрНДІ пожежної безпеки МНС України (**О. Сізіков**, канд. техн. наук; **А. Бушиленко**, **В. Ніжник**, інженери);
Держпожбезпеки МНС України (**О. Євсєєнко**, **О. Гладішко**, **С. Мусійчук**, **В. Сокол**, інженери)
- 2 ПОГОДЖЕНО: Державний Департамент пожежної безпеки МНС України (лист від 24.11.2010 р. № 36/4/7929)
Державний комітет України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (лист від 19.08.2010 р. № 1/04-2.4/5941)
Міністерство охорони здоров'я України (лист від 07.10.2010 р. № 05.03.02-07/73918)
- 3 ВНЕСЕНО ТА ПІДГОТОВЛЕНО ДО ЗАТВЕРДЖЕННЯ: Управління архітектурно-конструктивних та інженерних систем будинків і споруд Міністерства регіонального розвитку та будівництва України
- 4 ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 30.12.2010 р. № 570 та від 10.02.2011 р. № 23, чинні з 1 жовтня 2011 р.
- 5 УВЕДЕНО ВПЕРШЕ: (із втратою чинності в Україні СНиП 2.09.04-87 "Административные и бытовые здания")

**Право власності на цей документ належить державі.
Цей документ не може бути повністю чи частково відтворений,
тиражований і розповсюджений як офіційне видання без дозволу
Міністерства регіонального розвитку та будівництва України**

© Мінрегіонбуд України, 2011

Офіційний видавець нормативних документів
у галузі будівництва і промисловості будівельних матеріалів
Мінрегіонбуду України
Державне підприємство "Укрархбудінформ"

ЗМІСТ

	С.
1 Сфера застосування	1
2 Нормативні посилання	1
3 Терміни та визначення понять	5
4 Загальні положення	5
5 Об'ємно-планувальні рішення	7
5.1 Адміністративні будинки і приміщення	7
5.1.1. Приміщення управління і конструкторських бюро	7
5.1.2. Приміщення інформаційно-технічного призначення	7
5.1.3. Кабінети охорони праці	8
5.1.4. Навчальні приміщення	9
5.2 Побутові будинки і приміщення	9
5.2.1 Загальні вимоги	9
5.2.2 Санітарно-побутові приміщення	10
5.2.3 Приміщення охорони здоров'я	14
5.2.4 Приміщення підприємств харчування	18
6 Інженерне обладнання	18
6.1 Водопостачання і каналізація	18
6.2 Опалення, вентиляція і кондиціонування повітря	18
6.3 Електропостачання та електрообладнання	21
6.4 Системи зв'язку та сигналізації	21
6.5 Ліфти та інші види механічного транспорту	22
6.6 Сміттєвидаляння та пилоприбирання	22
7 Пожежна безпека	23
Додаток А	
Бібліографія	27

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

Будинки і споруди.

Будинки адміністративного та побутового призначення

Здания и сооружения

Здания административного и бытового назначения

Building and structures

Buildings of the administrative and domestic setting

Чинні від **2011-10-01**

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Ці Норми встановлюють вимоги до проектування нових і тих, які реконструюються, адміністративних та побутових будинків і споруд умовною висотою до 73,5 м (включно) виробничих підприємств, а також побутових приміщень громадських будинків і споруд.

1.2 Ці Норми не поширюються на проектування адміністративних будинків і приміщень громадського призначення.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цих Нормах є посилання на такі нормативно-правові акти та нормативні документи:

ДБН 360-92** Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень

ДБН А.2.2-1-2003 Проектування. Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд. Основні положення проектування

ДБН В.1.1-5-2000 Захист від небезпечних геологічних процесів. Будинки та споруди на підроблюваних територіях і просідаючих ґрунтах

ДБН В.1.1-7-2002 Захист від пожежі. Пожежна безпека об'єктів будівництва

ДБН В.1.1-12:2006 Захист від небезпечних геологічних процесів. Будівництво у сейсмічних районах України

ДБН В.1.2-2:2006 Система забезпечення надійності та безпеки будівельних об'єктів. Навантаження і впливи. Норми проектування

ДБН В.1.2-7-2008 Основні вимоги до будівель і споруд. Пожежна безпека

ДБН В.1.2-10-2008 Основні вимоги до будівель і споруд. Захист від шуму

ДБН В.1.2-14-2009 Основні вимоги до будівель і споруд. Загальні принципи забезпечення надійності та безпеки будівель, споруд, будівельних конструкцій та основ

ДБН В.1.4-1.01-97 СРББ Система радіаційної безпеки в будівництві. Регламентовані радіаційні параметри. Допустимі рівні

ДБН В.1.4-2.01-97 СРББ Система радіаційної безпеки в будівництві. Радіаційний контроль будівельних матеріалів та об'єктів будівництва

ДБН В.2.2-3-97 Будинки і споруди. Будинки та споруди навчальних закладів

ДБН В.2.2-9-2009 Будинки і споруди. Громадські будинки та споруди. Основні положення

ДБН В.2.2-10-2001 Будинки і споруди. Заклади охорони здоров'я

ДБН В.2.2-11-2002 Будинки і споруди. Підприємства побутового обслуговування. Основні положення

ДБН В.2.2-13-2002 Будинки і споруди. Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди

ДБН В.2.2-16-2005 Будинки і споруди. Культурно-видовищні та дозвіллеві заклади

ДБН В.2.2-17:2006 Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення

ДБН В.2.2-20:2008 Будинки і споруди. Готелі

ДБН В.2.2-25:2009 Будинки і споруди. Підприємства харчування (зклади ресторанного господарства)

ДБН В.2.3-4-2007 Споруди транспорту. Автомобільні дороги

ДБН В.2.3-5-2001 Споруди транспорту. Вулиці та дороги населених пунктів

ДБН В.2.3-15-2007 Споруди транспорту. Автостоянки і гаражі для легкових автомобілів

ДБН В.2.5-13-98* Інженерне обладнання будинків і споруд. Пожежна автоматика будинків і споруд

ДБН В.2.5-20-2001 Інженерне обладнання будинків і споруд. Газопостачання

ДБН В.2.5-23-2010 Інженерне обладнання будинків і споруд. Проектування електрообладнання об'єктів цивільного призначення

ДБН В.2.5-24-2003 Інженерне обладнання будинків і споруд. Електрична кабельна система опалення

ДБН В.2.5-27-2006 Інженерне обладнання будинків і споруд. Захисні заходи електробезпеки в електроустановках будинків і споруд

ДБН В.2.5-28-2006 Інженерне обладнання будинків і споруд. Природне і штучне освітлення

ДБН В.2.6-31:2006 Конструкції будинків і споруд. Теплова ізоляція будівель

ВБН В.2.2-45-1-2004 Проектування телекомунікацій. Лінійно-кабельні споруди

ДСТУ Б В.2.2-22:2008 Будинки і споруди. Будівлі мобільні (інвентарні). Загальні технічні умови

ДСТУ Б В.2.5-34:2007 Інженерне обладнання будинків і споруд. Сміттєпроводи житлових і громадських будинків. Загальні технічні умови

ДСТУ Б В.2.5-38:2008 Інженерне обладнання будинків і споруд. Улаштування блискавкозахисту будівель і споруд

ДСТУ 2272:2006 Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять

ДСТУ ISO 4190-1-2001 Установа ліфтова (елеваторна). Частина 1. Ліфти класів I, II, III і VI (ISO 4190-1:1999, IDT)

ДСТУ ISO 4190-2-2001 Установа ліфтова (елеваторна). Частина 2. Ліфти класу IV (ISO 4190-2:2001, IDT)

ДСТУ ISO 4190-3-2001 Установа ліфтова (елеваторна). Частина 3. Ліфти службові класу V (ISO 4190-3:1982, IDT)

ДСТУ ISO 4190-6-2001 Установа ліфтова (елеваторна). Частина 6. Ліфти пасажирські для встановлення в житлових будинках. Планування і вибір (ISO 4190-6:1984, IDT)

ДСТУ ISO 6309:2007 Протипожежний захист. Знаки безпеки. Форми та колір

ДСТУ ISO 9386-1:2005 Приводні підіймальні платформи для осіб з обмеженими фізичними можливостями. Правила безпеки, розміри та функціонування. Частина 1. Вертикальні підіймальні платформи

ДСТУ ISO 9386-2:2005 Приводні підіймальні платформи для осіб з обмеженими фізичними можливостями. Правила безпеки, розміри та функціонування. Частина 2. Приводні сходові

підйомники для пересування по нахиленій площині користувачів, що сидять, стоять та перебувають в інвалідних колясках

ДСТУ ISO 9589:2005 Ескалатори. Будівельні розміри.(ISO 9589:1994, IDT)

ДСТУ EN 81-70:2010 Норми безпеки до конструкції та експлуатації ліфтів. Частина 70. Конкретне застосування пасажирських і вантажопасажирських ліфтів. Зручність доступу до ліфтів пасажирів, зокрема пасажирів із функціональними порушеннями (pr EN 81-70:1999, IDT)

ДСТУ EN 81-72:2010 Норми безпеки до конструкції та експлуатації ліфтів. Частина 72. Ліфти для пожежної служби (pr EN 81-72:2003, MOD)

ДСТУ EN 81-73:2010 Норми безпеки до конструкції та експлуатації ліфтів. Специфічне використання пасажирських та вантажопасажирських ліфтів. Частина 73. Режим роботи ліфтів у разі пожежі (EN 81-73:2005, IDT)

ДСТУ EN 81-1:2003 Норми безпеки до конструкції та експлуатації ліфтів. Частина 1. Ліфти електричні (EN 81-1:1998, IDT)

ДСТУ EN 81-2:2003 Норми безпеки до конструкції та експлуатації ліфтів. Частина 2. Ліфти гідравлічні (EN 81-2:1998, IDT)

ДСТУ EN 115:2003 Норми безпеки до конструкції та експлуатації ескалаторів і пасажирських конвеєрів (EN 115:1995, IDT)

НПАОП 0.00-1.02-08 Правила будови і безпечної експлуатації ліфтів

НПАОП 0.00-1.21-98 Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів

НПАОП 40.1-1.32-01 Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок

НАПБ А.01.001-2004 Правила пожежної безпеки в Україні

НАПБ Б.01.007-2004 Правила облаштування та застосування ліфтів для транспортування пожежних підрозділів у будинках та спорудах

НАПБ Б.06.004-2005 Перелік однотипних за призначенням об'єктів, які підлягають обладнанню автоматичними установками пожежогасіння та пожежної сигналізації

ПУЕ:2009 Правила улаштування електроустановок

ДГН 6.6.1-6.5.001-98 (НРБУ-97) Норми радіаційної безпеки України. Державні гігієнічні нормативи

ДСП 173-96 Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів

ДержСанПіН 136/1940-97 Вода питна. Гігієнічні вимоги до якості води централізованого господарсько-питного водопостачання

ДСП 201-97 Державні санітарні правила охорони атмосферного повітря населених місць (від забруднення хімічними і біологічними речовинами)

ДСанПіН 239-96 Державні санітарні норми і правила захисту населення від впливу електромагнітних випромінювань

ДСанПіН 3.3.2.007-98 Державні санітарні правила і норми роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин

ДСН 3.3.6.037-99 Державні санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку

ДСНіП 3.3.6-096-2002 Державні санітарні норми і правила при роботі з джерелами електромагнітних полів

СНіП II-12-77 Защита от шума (Захист від шуму)

СНіП II-35-76 Котельные установки (Котельні установки)

СНіП II-89-80 Генеральные планы промышленных предприятий (Генеральні плани промислових підприємств)

СНиП 2.01.01-82 Строительная климатология и геофизика (Будівельна кліматологія і геофізика)

СНиП 2.04.01-85 Внутренний водопровод и канализация зданий (Внутрішній водопровід і каналізація будинків)

СНиП 2.04.02-84 Водоснабжение. Наружные сети и сооружения (Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди)

СНиП 2.04.05-91 Отопление, вентиляция и кондиционирование (Опалення, вентиляція і кондиціонування)

СНиП 2.04.07-86 Тепловые сети (Теплові мережі)

СНиП 2.09.02-85* Производственные здания (Виробничі будинки)

СНиП 3.05.01-85 Внутренние санитарно-технические системы (Внутрішні санітарно-технічні системи)

СНиП 3.05.06-85 Электротехнические устройства (Електротехнічні пристрої)

СНиП 3.05.07-85 Системы автоматизации (Системи автоматизації)

ГОСТ 12.0.003-74 Опасные и вредные производственные факторы. Классификация (Небезпечні і шкідливі виробничі чинники. Класифікація)

ГОСТ 12.1.004-91 ССБТ Пожарная безопасность. Общие требования (Пожежна безпека. Загальні вимоги)

ГОСТ 12.1.005-88 Общие санитарно-гигиенические требования к воздуху рабочей зоны (Загальні санітарно-гігієнічні вимоги до повітря робочої зони)

ГОСТ 12.1.006-84 ССБТ Электромагнитные поля радиочастот. Допустимые уровни на рабочих местах и требования к проведению контроля (Электромагнітні поля радіочастот. Допустимі рівні на робочих місцях і вимоги до проведення контролю)

ГОСТ 12.4.009-83 ССБТ Пожарная техника для защиты объектов. Основные виды. Размещение и обслуживание (Пожежна техніка для захисту об'єктів. Основні види. Розміщення і обслуговування)

ГОСТ 12.4.026-76* Цвета сигнальные и знаки безопасности (Кольори сигнальні і знаки безпеки)

ГОСТ 14202-69 Трубопроводы промышленных предприятий. Опознавательная окраска, предупреждающие знаки и маркировочные щитки (Трубопроводы промислових підприємств. Розпізнавальне забарвлення, застережливі знаки і маркувальні щитки)

ГОСТ 25957-83 Здания и сооружения мобильные (инвентарные). Классификация. Термины и определения (Будинки і споруди мобільні (інвентарні). Класифікація. Терміни та визначення понять)

СанПиН 2605-82 Санитарные нормы и правила обеспечения инсоляцией жилых и общественных зданий и территории жилой застройки (Санітарні норми і правила забезпечення інсоляцією житлових і громадських будинків та території житлової забудови)

СН 1757-77 Санитарно-гигиенические нормы допустимого напряжения электрического поля (Санітарно-гігієнічні норми допустимої напруженості електричного поля)

СН 2152-80 Санитарно-гигиенические нормы допустимых уровней ионизации воздуха производственных и общественных помещений (Санітарно-гігієнічні норми допустимих рівнів іонізації повітря виробничих і громадських приміщень)

СН 3077-84 Санитарные нормы допустимого шума в помещениях жилых и общественных зданий и на территории жилой застройки (Санітарні норми допустимого шуму в приміщеннях житлових і громадських будинків та на території житлової забудови)

СП 42-123-5777-91 Санитарные правила для предприятий общественного питания, включая кондитерские цеха и предприятия, вырабатывающие мягкое мороженое (Санітарні правила для підприємств громадського харчування, включаючи кондитерські цехи і підприємства, що виробляють м'яке морозиво)

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

3.1 вбудова

Частина будинку, призначена для розміщення адміністративних і побутових приміщень, розташовується в межах виробничого будинку (категорії В, Г, Д згідно зі СНиП 2.09.02), частини його висоти або ширини (усередині цеху) і відділена протипожежними перешкодами. У вбудовах допускається розміщувати інженерне обладнання

3.2 вставка

Частина будинку, призначена для розміщення адміністративних і побутових приміщень, розташовується в межах виробничого будинку (категорії В, Г, Д згідно зі СНиП 2.09.02) по всій його висоті та ширині (переважно між цехами) і відділена протипожежними перешкодами. У вставках допускається розміщувати інженерне обладнання

3.3 вбудовані приміщення

Розміщуються у цехах безпосередньо біля технологічних ліній або устаткування. Ці приміщення можуть розміщуватися всередині основного об'єму, під ним або над ним. Вбудовані приміщення слід виконувати, як правило, з легких огорожувальних конструкцій, зокрема із збірно-розбірних, і розміщувати розосереджено

3.4 мобільний (інвентарний) будинок або споруда

Згідно з ГОСТ 25957 і ДСТУ Б В.2.2-22

3.5 прибудова

Частина будинку, призначена для розміщення адміністративних і побутових приміщень, відокремлювана від виробничих будинків і приміщень протипожежними перешкодами. У прибудовах допускається розміщувати (частково) інженерне обладнання

3.6 підприємство

Комплекс будинків і споруд, пов'язаних єдиним виробничим процесом. Цей комплекс включає будинки і споруди: основні виробничі, а також допоміжні адміністративні та побутові, енергетичні, транспортні і складські

3.7 виробничі будинки

Будинки цехів і споруди, у яких виробляють продукцію

3.8 побутові будинки і приміщення підприємств

Будинки і приміщення обслуговування працюючих: санітарно-побутові, охорони здоров'я, харчування

3.9 адміністративні будинки підприємств

Будинки, у яких розміщуються приміщення управління, конструкторських бюро, інформаційно-технічного призначення, копіювально-розмножувальних служб, обчислювальної техніки, охорони праці, приміщення для навчальних занять

4 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1 Архітектурно-планувальні рішення будинків слід приймати з урахуванням містобудівних, кліматичних умов району будівництва і характеру навколишньої забудови згідно з вимогами ДБН 360, СНиП II-89, ДБН А.2.2.-1, ДБН В.1.1-5, ДБН В.1.1-12, ДБН В.1.2-10, ДБН В.1.4-1.01, ДБН В.1.4-2.01, ДБН В.2.2-3, ДБН В.2.2-10, ДБН В.2.2-11, ДБН В.2.2-13, ДБН В.2.2-16, ДБН В.2.2-20, ДБН В.2.2-25, ДБН В.2.3-4, ДБН В.2.3-5, ДСП 173, ДСП 201, СНиП 2.01.01, СНиП 2.09.02, СНиП II-12, ГОСТ 12.0.003, ДСанПіН 239, ДСН 3.3.6.037, ДСНіП 3.3.6-096, СанПіН 2605, СН 1757, СН 2152, СН 3077, ДГН 6.6.1-6.5.001 (НРБУ). Колірну обробку інтер'єрів слід передбачати відповідно до ГОСТ 14202 і ГОСТ 12.4.026.

На підприємствах (у цехах і на ділянках), на яких передбачається можливість використання праці інвалідів, повинні дотримуватися вимоги до санітарно-побутових і спеціальних приміщень,

організації режимів праці і відпочинку, медичного обслуговування, передбачені у ДБН В.2.2-17, а також додаткові вимоги, зазначені у відповідних пунктах цих Норм, залежно від виду інвалідності.

4.2 Розмір (місткість) відкритих автостоянок і критих гаражів (у тому числі підземних) для працівників будинків та їх комплексів визначається згідно зі СНиП II-89 та ДБН В.2.3-15. Автостоянки для працюючих інвалідів слід проектувати згідно з ДБН В.2.2-17 та ДБН В.2.3-15.

4.3 На підприємствах, у яких передбачається можливість використання праці інвалідів, у адміністративних та побутових будинках один з основних входів повинен бути обладнаний пандусом або іншим пристроєм згідно з ДБН В.2.2-17, що забезпечує можливість підйому інваліда на рівень входу до будинку, його 1-го поверху або ліфтового холу. Такий вхід повинен бути захищений від атмосферних опадів; перед ним слід влаштовувати площадку розміром не менше 1 м × 2,5 м із дренажем.

4.4 Адміністративні і побутові приміщення будівельно-монтажних організацій допускається розміщувати в мобільних будинках, які повинні відповідати вимогам ДСТУ Б В.2.2-22, ГОСТ 25957 та НАПБ А.01.001.

4.5 Загальну площу будинку слід визначати відповідно до СНиП 2.09.02. Площу мансардного поверху і мансардних приміщень слід визначати відповідно до ДБН В.2.2-9.

4.6 Висота приміщень від підлоги до стелі повинна бути не менше 2,5 м, в кліматичній зоні IVB – не менше 2,7 м. Висота залів зборів, їдалень і адміністративних приміщень місткістю більше 50 осіб повинна бути не менше 3 м.

Примітка 1. Висоту приміщень у мобільних будинках допускається приймати 2,4 м.

Примітка 2. Площу приміщень при висоті 2,4; 2,5 і 2,7 м з постійним перебуванням працюючих слід збільшувати на 7 %.

4.7 Висоту від підлоги до низу виступних конструкцій перекриттів, обладнання і комунікацій, а також висоту від підлоги до стелі в коридорах слід приймати не менше 2,2 м.

Висоту технічних поверхів слід приймати з урахуванням розміщеного обладнання, інженерних мереж і умов їх експлуатації; при цьому в місцях проходу обслуговуючого персоналу висота в чистоті повинна бути не менше 1,9 м.

4.8 У вбудованих приміщеннях виробничих будинків допускається передбачати туалети, приміщення для відпочинку, обігрівання або охолодження, особистої гігієни жінок, ванн для рук, пристрої питного водопостачання, вмивальні, напівдуші, приміщення для майстрів та іншого персоналу, які за умовами виробництва слід розміщувати поблизу робочих місць, а в приміщеннях категорій В, Г і Д – також приміщення для куріння.

У будинках IVa ступеня вогнестійкості вбудовані приміщення (за винятком туалетів, приміщень особистої гігієни жінок, ванн для рук і ніг, пристроїв питного водопостачання, умивальних і напівдушів) не допускається розміщувати біля зовнішніх стін, на антресолях і площадках.

Висоту вбудованих приміщень (від підлоги до стелі) допускається приймати не менше 2,4 м.

4.9 Площу вестибюля будинків слід приймати з розрахунку 0,2 м² на одного працюючого в найбільш численній зміні, але не менше 18 м².

4.10 У будинках слід передбачати приміщення для зберігання, очищення і сушіння прибирального інвентаря, обладнані системою гарячого і холодного водопостачання і, як правило, суміжні з туалетами. Площу цих приміщень слід приймати з розрахунку 0,8 м² на кожних 100 м² площі поверху, але не менше 4 м². При площі поверху менше 400 м² допускається передбачати одне приміщення на два суміжних поверхи.

4.11 Сполучення між опалюваними виробничими будинками та побутовими будинками, що стоять окремо, слід передбачати через опалювані переходи. Опалювані переходи допускається не передбачати з будинків, що розміщуються в IVB кліматичній зоні, а також незалежно від кліматичної зони – з опалюваних виробничих будинків із чисельністю працюючих в кожному не

більше 30 осіб за зміну. При цьому у виробничих будинках повинні бути передбачені приміщення для зберігання теплого верхнього одягу, обладнані вішалками.

4.12 Сполучення між підвалом або цокольним поверхом та першим поверхом допускається влаштовувати по окремих сходах, що ведуть до коридору, холу або вестибюля першого поверху, крім атриума, за умови дотримання вимог ДБН В. 1.1-7.

4.13 Із вбудованих приміщень, що розміщуються у виробничих будинках на антресолях і площадках, допускається передбачати виходи у виробничі приміщення по відкритих сходах типу С2.

Відстань від виходів з означених вище вбудованих приміщень до виходів назовні слід приймати відповідно до СНиП 2.09.02 залежно від категорії приміщення щодо вибухопожежної і пожежної небезпеки.

5 ОБ'ЄМНО-ПЛАНУВАЛЬНІ РІШЕННЯ

5.1 Адміністративні будинки і приміщення

У адміністративних будинках і приміщеннях виробничих підприємств можуть розміщуватися приміщення управління, конструкторських бюро, інформаційно-технічного призначення, копіювально-розмножувальних служб, обчислювальної техніки, охорони праці, приміщення для навчальних занять, які повинні відповідати вимогам ГОСТ 12.1.005 та ГОСТ 12.1.006.

5.1.1 Приміщення управління і конструкторських бюро

5.1.1.1 Площу приміщень слід приймати з розрахунку не менше 6 м² на робоче місце працівника управління, а на одного працівника конструкторського бюро і для працюючих інвалідів, що користуються кріслами-колясками, – не менше 7,65 м².

При оснащенні робочих місць великогабаритним обладнанням і розміщенні в робочих приміщеннях обладнання колективного користування їх площі допускається збільшувати відповідно до технічних умов на експлуатацію обладнання.

5.1.1.2 Площу кабінетів керівників рекомендується проектувати не більше 15 % загальної площі робочих приміщень управління.

5.1.1.3 При кабінетах керівників підприємств і їх заступників повинні бути передбачені приймальні. Допускається влаштовувати одну приймальню на два кабінети. Площа приймалень повинна бути не менше 12 м².

5.1.1.4 У загальнозаводських будинках управління за кількості інженерно-технічних працівників 300 осіб і більше слід передбачати зали нарад, що розраховуються на 30 % працюючих.

5.1.1.5 Площу залів нарад управління слід приймати з розрахунку не менше 0,9 м² на одне місце в залі. При залах нарад допускається передбачати кулуари з розрахунку не менше 0,3 м² на одне місце в залі. Зали нарад слід проектувати згідно з вимогами ДБН В.2.2-9 та ДБН В.2.2-16.

5.1.1.6 За наявності в числі працюючих інвалідів, що користуються кріслами-колясками, в залах нарад згідно з вимогами ДБН В.2.2-17 повинні бути передбачені місця для них з розрахунку не менше 1,65 м² на одне місце.

5.1.1.7 При залах нарад на відстані до 30 м слід передбачати туалети.

5.1.1.8 На підприємствах із кількістю інженерно-технічних працівників до 300 осіб для проведення нарад допускається збільшувати площу одного з кабінетів керівників підприємства з розрахунку 0,8 м² на одне місце. Площа кабінету має бути визначена завданням на проектування, але не повинна перевищувати 72 м².

5.1.2 Приміщення інформаційно-технічного призначення

5.1.2.1 Склад і площу приміщень технічної бібліотеки слід приймати за таблицею 1.

Таблиця 1

Приміщення	Одиниця виміру	Площа на одиницю виміру, м ² , не менше
Читальна зала	Одне місце	2,7
Книгосховище	1000 одиниць зберігання	2,5
Службове приміщення	Одне робоче місце	4,0
Стіл прийому і видачі літератури за абонементом	Одне робоче місце	5,0
Місце для каталогу і виставки нових надходжень	1000 одиниць зберігання	0,6

5.1.2.2 Технічні бібліотеки площею не більше 90 м² допускається розміщувати в одному приміщенні.

5.1.2.3 Склад і площу приміщень архіву слід приймати за таблицею 2.

Таблиця 2

Приміщення	Площа, м ² на одне місце, не менше
Читальна зала	2,7
Робоче приміщення	4,0

Примітка. Площа сховища визначається завданням на проектування

5.1.2.4 Архіви площею не більше 54 м² допускається розміщувати в одному приміщенні.

5.1.2.5 Площа приміщень підрозділів обчислювальної техніки повинна бути визначена завданням на проектування.

5.1.2.6 Площі приміщень виробничо-диспетчерських бюро, бюро програмування в обчислювальних центрах слід приймати з розрахунку не менше 6,0 м² на одне робоче місце.

5.1.2.7 Площу кабінету керівника обчислювального центру слід приймати залежно від кількості працюючих: до 20 осіб – не менше 12 м², за більшої кількості – не менше 18 м².

5.1.2.8 Площу приміщень копіювально-розмножувальної служби слід прийняти за завданням на проектування.

5.1.2.9 Площу приміщення для приймання і видачі замовлень копіювально-розмножувальних служб слід приймати з розрахунку не менше 6 м² на одне робоче місце.

5.1.2.10 Приміщення копіювально-розмножувальної служби, в яких розміщується великогабаритне устаткування, повинні мати двері завширшки не менше 1,4 м.

5.1.2.11 Площа приміщень автоматичних телефонних станцій і радіовузлів повинна бути визначена завданням на проектування.

5.1.3 Кабінети охорони праці

5.1.3.1 Площа кабінетів охорони праці, м², визначається залежно від облікової чисельності працюючих на підприємстві, осіб:

до 1000	24
понад 1000 до 3000	48
" 3000 " 5000	72
" 5000 " 10000	100
" 10000 " 20000	150
" 20000	200

5.1.3.2 Для мобільних будинків допускається передбачати кабінети охорони праці, площа яких встановлюється з коефіцієнтом 0,5.

5.1.4 Навчальні приміщення

5.1.4.1 Склад і площі навчальних приміщень встановлюються завданням на проектування та згідно з вимогами ДБН В.2.2-3.

5.2 Побутові будинки і приміщення

Побутові будинки підприємств призначені для розміщення в них приміщень обслуговування працюючих: санітарно-побутових, охорони здоров'я, харчування.

Допускається передбачати не враховані цими Нормами приміщення або об'єкти соціального призначення відповідно до затверджених планів соціально-економічного розвитку підприємства або квоти робочих місць для інвалідів.

5.2.1 Загальні вимоги

5.2.1.1 При проектуванні побутових будинків підприємств у технологічній частині проекту повинна бути встановлена чисельність працюючих – облікова, в найбільш численній зміні (далі – зміні), а також у найбільш численній частині зміни при різниці на початку і закінченні зміни 1 год і більше, що приймається для розрахунку побутових приміщень і пристроїв; при цьому в чисельність працюючих необхідно включати кількість практикантів, що проходять виробниче навчання.

Для мобільних будинків допускається приймати чисельність зміни, що дорівнює 70 % облікової, зокрема 30 % жінок.

5.2.1.2 Геометричні параметри, мінімальні відстані між осями і ширину проходів між рядами обладнання побутових приміщень слід приймати за таблицею 3.

Таблиця 3

Найменування	Показник, м, не менше
Розміри у плані	
Кабіни:	
душових закриті	1,8 × 0,9 (1,8 × 1,8)
душових відкриті і з наскрізним проходом, напівдушів	0,9 × 0,9 (1,2 × 0,9)
особистої гігієни жінок	1,8 × 1,2 (1,8 × 2,6)
туалетів	1,2 × 0,8 (1,8 × 1,65)
Лави у гардеробних	0,3 × 0,8 (0,6 × 0,8)
Пристрій питного водопостачання	0,5 × 0,7
Шафи у гардеробних для вуличного та домашнього одягу (у залежності від кліматичних зон) і спеціального одягу і взуття: *)	
для всіх груп працюючих (мінімальні)	0,25 × 0,5
для інвалідів	0,4 × 0,5
Розміри по висоті	
Розділові перегородки:	
до верху перегородки	1,8
від підлоги до низу перегородки	0,2
Шафи для зберігання одягу	1,65
Відстань між осями санітарних приладів	
Умивальники одиночні	0,65
Ванни для рук і ніг, пісуари	0,7

Кінець таблиці 3

Найменування	Показник, м, не менше
Ширина проходів між рядами	
Кабіни душових закриті, умивальники групові	1,2 (1,8)
Кабіни душові відкриті і туалети, пісуари	1,5 (1,8)
Умивальники одиночні	1,8
Ванни для рук і ніг, кабіни особистої гігієни жінок і фотарії	2,0
Шафи гардеробних для зберігання одягу за кількості відділень в ряду:	
до 18	1,4 / 1,0**) (2,4 / 1,8)
понад 18 до 36	2 / 1,4**) (2,4 / 1,8)
*) Надалі – спецодягу. Для звичайного складу спецодягу (халати, фартухи, легкі комбінезони) передбачають шафи розмірами в плані 0,25 м × 0,5 м, для розширеного складу (звичайний склад плюс натільна білизна, засоби індивідуального захисту) – 0,33 м × 0,5 м, для громіздкого спецодягу (розширений склад плюс кожушки, валянки, спеціальні комбінезони) – 0,4 м × 0,5 м.	
**) У знаменнику наведена ширина проходів між рядами шаф без лав.	
Примітка 1. Ширину проходів між стіною і рядами обладнання допускається зменшувати на 40 %, за кількості одиниць обладнання більше шести в ряду – збільшувати на 25 %.	
Примітка 2. При тупикових проходах між шафами для одягу кількість відділень в ряду зменшують на 35 %.	
Примітка 3. У дужках вказані показники для інвалідів із порушенням роботи опорно-рухового апарата.	

5.2.2 Санітарно-побутові приміщення

5.2.2.1 До складу санітарно-побутових приміщень входять гардеробні, душові, умивальні, туалети, приміщення для куріння, місця для розміщення напівдушів, пристроїв питного водопостачання, приміщення для обігрівання або охолодження, обробки, зберігання і видачі спецодягу.

Примітка. У відповідності з відомчими нормативними документами допускається передбачати в доповнення до вказаних інші санітарно-побутові приміщення й обладнання.

5.2.2.2 Санітарно-побутові приміщення для працюючих, зайнятих безпосередньо на виробництві, повинні проектуватися залежно від груп виробничих процесів згідно з таблицею 4.

Таблиця 4

Група виробничих процесів	Санітарна характеристика виробничих процесів	Розрахункова кількість осіб		Тип гардеробних, кількість відділень шафи на одну особу	Спеціальні побутові приміщення і пристрої
		на одну душову сітку	на один кран		
1	Процеси, які викликають забруднення 3-го і 4-го класів небезпеки:				
1а	тільки рук	25	7	Загальні, одне відділення	–
1б	тіла та спецодягу	15	10	Загальні, два відділення	–
1в	тіла та спецодягу, що видаляється з використанням спеціальних миючих засобів	5	20	Роздільні, по одному відділенню	Хімчистка або прання спецодягу

Кінець таблиці 4

Група виробничих процесів	Санітарна характеристика виробничих процесів	Розрахункова кількість осіб		Тип гардеробних, кількість відділень шафи на одну особу	Спеціальні побутові приміщення і пристрої
		на одну душову сітку	на один кран		
2	Процеси, що протікають при надлишках явного тепла або за несприятливих метеорологічних умов:				
2а	за надлишками явного конвекційного тепла	7	20	Загальні, два відділення	Приміщення для охолодження
2б	за надлишками явного променевого тепла	3	20		
2в	пов'язані з впливом вологи та намоканням спецодягу	5	20	Роздільні, по одному відділенню	Сушіння спецодягу
2г	за температури повітря до 10°C, включаючи роботи на відкритому повітрі	5	20	Роздільні, по одному відділенню	Приміщення для обігрівання та сушіння спецодягу
3	Процеси, які викликають забруднення 1-го і 2-го класів небезпеки, а також речовинами зі стійким запахом:				
3а	тільки рук	7	10	Загальні, одне відділення	
3б	тіла та спецодягу	3	10	Роздільні, по одному відділенню	Хімчистка, штучна вентиляція місць зберігання спецодягу; дезодорація
4	Процеси, що вимагають особливих умов до дотримання чистоти або стерильності при виготовленні продукції	У відповідності з вимогами відомчих нормативних документів			
<p>Примітка 1. При поєднанні ознак різних груп виробничих процесів тип гардеробних, кількість душових сіток і кранів умивальних слід передбачати за групою з найбільш високими вимогами, а спеціальні побутові приміщення і пристрої – за сумарними вимогами.</p> <p>Примітка 2. При процесах групи 1а душові і шафи, при процесах груп 1б і 3а лави біля шаф допускається не передбачати.</p> <p>Примітка 3. При будь-яких процесах, пов'язаних із виділенням пилу і шкідливих речовин, у гардеробних повинні бути передбачені респіраторні (на облікову чисельність), а також приміщення і пристрої для знепилювання або знешкодження спецодягу (на чисельність у зміні).</p> <p>Примітка 4. У мобільних будинках із блок-контейнерів допускається зменшувати розрахункову кількість душових сіток до 60 %.</p> <p>Примітка 5. При роботах з інфікуючими і радіоактивними матеріалами, а також із речовинами, небезпечними для людини у разі потрапляння через шкіру, санітарно-побутові приміщення слід проектувати відповідно до відомчих нормативних документів.</p> <p>Примітка 6. Відповідно до відомчих нормативних документів допускається відкрите зберігання одягу, зокрема на вішалках.</p> <p>Примітка 7. Шкідливі речовини слід приймати згідно з ГОСТ 12.0.003, класи небезпеки речовин – ГОСТ 12.1.005.</p> <p>Примітка 8. Розрахункова кількість інвалідів із порушенням роботи опорно-рухового апарата і сліпих на одну душову сітку – 3, на один кран – 7 незалежно від санітарної характеристики виробничих процесів.</p>					

5.2.2.3 Перелік професій із віднесенням їх до груп виробничих процесів затверджується міністерствами і відомствами за узгодженням із галузевими радами професійних спілок та МОЗ України.

5.2.2.4 У гардеробних кількість відділень у шафах або гачків вішалок для домашнього і спеціального одягу слід приймати такою, що дорівнює обліковій чисельності працюючих, вуличного одягу – чисельності у двох суміжних змінах.

5.2.2.5 За облікової чисельності працюючих на підприємстві до 50 осіб допускається передбачати загальні гардеробні для всіх груп виробничих процесів.

5.2.2.6 Гардеробні домашнього і спеціального одягу для груп виробничих процесів 1в, 2в, 2г і 3б повинні бути окремими для кожної з цих груп.

5.2.2.7 У гардеробних мобільних будинків за облікової чисельності працюючих, що не перевищує 150 осіб, допускається виділяти місце для розміщення шаф спецодягу 3-ої групи виробничих процесів, якщо їх кількість не перевищує 25 % загальної кількості шаф.

5.2.2.8 При гардеробних слід передбачати комори спецодягу, туалети, приміщення для чергового персоналу з місцем для прибирального інвентаря, місця для чищення взуття, гоління, сушіння волосся (крім окремих гардеробних для вуличного одягу).

5.2.2.9 Для груп виробничих процесів 1 і 2а за чисельності працюючих не більше 20 осіб у зміну комори спецодягу допускається не передбачати.

5.2.2.10 У випадках, коли чищення або знешкодження спецодягу повинні проводитися після кожної зміни, замість гардеробних слід передбачати роздавальні спецодягу.

5.2.2.11 Кількість душових, умивальників і спеціальних побутових пристроїв, передбачених таблицею 4, слід приймати за чисельністю працюючих у зміні або частині цієї зміни, що одночасно закінчують роботу.

5.2.2.12 Душові обладнуються відкритими душовими кабінами. До 20 % душових кабін допускається передбачати закритими.

Для інвалідів із порушенням роботи опорно-рухового апарата і для сліпих слід передбачати закриті кабіни.

Душові кабіни з наскрізним проходом передбачаються при виробничих процесах груп 1в, 3б, а також у випадках, встановлених відомчими нормативними документами.

5.2.2.13 Туалети в багатоповерхових побутових, адміністративних і виробничих будинках повинні бути на кожному поверсі.

5.2.2.14 За наявності в числі працюючих інвалідів із порушенням роботи опорно-рухового апарата кабінку для інвалідів слід передбачати незалежно від кількості санітарних приладів у туалетах.

5.2.2.15 Загальний туалет для чоловіків і жінок допускається передбачати за чисельності працюючих у зміну не більше 15 осіб.

На підприємствах, де передбачається можливість використання праці сліпих, туалети для чоловіків і жінок повинні бути роздільними.

5.2.2.16 Вхід у туалет повинен передбачатися через тамбур із дверима, що зачиняються самі. За наявності в числі працюючих інвалідів, що користуються кріслами-колясками, один із пісуарів у туалетах повинен розміщуватися на висоті не більше 0,4 м від підлоги.

5.2.2.17 Відстань від робочих місць у виробничих будинках до туалетів, приміщень для куріння, приміщень для обігрівання або охолодження, напівдушів, пристроїв питного водопостачання повинна прийматися не більше 50 м, для інвалідів із порушенням роботи опорно-рухового апарата і сліпих – не більше 25 м, а від робочих місць на майданчику підприємства – не більше 150 м.

5.2.2.18 Для прання спецодягу при виробничих підприємствах або групі підприємств повинні передбачатися пральні з відділеннями хімічного чищення. В обґрунтованих випадках допускається

використання міських пралень за умови влаштування в них спеціальних відділень (технологічних ліній) для обробки спецодягу.

Склад і площа приміщень пралень, хімічного чищення, відновлення, просочення і знешкодження спецодягу повинні встановлюватися в технологічній частині проекту з урахуванням санітарних вимог його обробки.

5.2.2.19 Для знешкодження спецодягу, забрудненого нелеткими речовинами, допускається використовувати окрему технологічну лінію пралень.

5.2.2.20 Стіни і перегородки гардеробних спецодягу, душових, переддушових, умивальних, туалетів, приміщень для сушіння, знепилювання і знешкодження спецодягу повинні бути виконані на висоту 2 м із матеріалів, що допускають їх миття гарячою водою із застосуванням миючих та дезінфікуючих засобів. Стіни і перегородки вказаних приміщень вище позначки 2 м, а також стелі повинні мати водостійке покриття.

5.2.2.21 При пральнях слід передбачати приміщення для ремонту спецодягу з розрахунку не менше 9 м² на одне робоче місце. Кількість робочих місць слід приймати з розрахунку одне робоче місце з лагодження взуття і два робочих місця з лагодження одягу на 1000 осіб облікової чисельності.

5.2.2.22 За узгодженням із місцевими радами професійних спілок допускається передбачати централізований склад спецодягу і засобів індивідуального захисту.

5.2.2.23 Норми площі приміщень на одну особу, одиницю обладнання, розрахункову кількість працюючих, які обслуговуються на одиницю обладнання в санітарно-побутових приміщеннях, слід приймати за таблицею 5.

Таблиця 5

Найменування приміщення	Показник
Площа приміщень на одну особу, м², не менше	
Гардеробні вуличного одягу, роздавальні спецодягу*), приміщення для обігрівання або охолодження	0,1
Комори для зберігання спецодягу**):	
– при звичайному складі спецодягу	0,04
– при громіздкому спецодязі	0,08
– при розширеному складі спецодягу	0,06
Респіраторні	0,07
Приміщення централізованого складу спецодягу і засобів індивідуального захисту:	
– для зберігання	0,06
– для видачі, включаючи кабіни примірки і підгонки	0,02
Приміщення чергового персоналу з місцем для прибирального інвентаря, приміщення для куріння при туалетах або приміщеннях для відпочинку	0,02
Місця для чищення взуття, гоління, сушіння волосся	0,01
Приміщення для сушіння, знепилювання або знешкодження спецодягу	0,15
Приміщення для миття спецодягу, включаючи каски і спецвзуття	0,3
Площа приміщення на одиницю обладнання, м², не менше	
Переддушові при кабінах душових відкритих і з наскрізним проходом	0,7
Шлюзи (тамбури) при туалетах із кабінами	0,4

Кінець таблиці 5

Найменування приміщення	Показник
Кількість осіб, що обслуговуються в зміну на одиницю обладнання	
Підлогові чаші (унітази) і пісуари туалетів:	
– у виробничих будинках	18/12
– в адміністративних будинках	45/30
– при залах зборів, нарад, гардеробних, їдалень	100/60
Умивальники і електрорушникосушильники в тамбурах туалетів:	
– у виробничих будинках	72/48
– у адміністративних будинках	40/27
Пристрої питного водопостачання залежно від груп виробничих процесів:	
– 2а, 2б	100
– 1а, 1б, 1в, 2в, 2г, 3а, 3б, 4	200
Напівдуші	15
*) Передбачати окремі приміщення для чистого і забрудненого спецодягу.	
**) Для груп виробничих процесів 1в, 2в, 2г, 3б.	
Примітка 1. При самообслуговуванні площу гардеробних вуличного одягу збільшують на 25 %.	
Примітка 2. При приміщеннях роздавальних, сушіння, знепилювання і знешкодження спецодягу додатково передбачають місце для переодягання площею не менше 0,1 м ² /особу, а у гардеробних вуличного одягу і коморах для зберігання спецодягу – місця для здачі і отримання спецодягу площею 0,03 м ² /особу. При респіраторних більше ніж на 500 осіб додатково передбачають майстерні площею 0,05 м ² /особу для перевірки і перезарядки приладів індивідуального захисту органів дихання.	
Примітка 3. Площу приміщень, вказаних у таблиці 5, приймають не менше 4 м ² , переддушових і тамбурів – не менше 2 м ² .	
Примітка 4. У чисельнику дані показники для чоловіків, у знаменнику – для жінок.	
Примітка 5. За кількості тих, що обслуговуються, менше розрахункової приймають одну одиницю обладнання.	
Примітка 6. За наявності в числі працюючих інвалідів, що користуються кріслами-колясками, площу приміщень на одиницю обладнання приймають, м ² , не менше: переддушові при кабінах душових – 1,0; шлюзи при туалетах із кабінами – 0,6.	

5.2.3 Приміщення охорони здоров'я

5.2.3.1 При проектуванні підприємств слід передбачати оздоровчі пункти, медпункти, приміщення особистої гігієни жінок, парильні (сауни), а за відомчими нормами – приміщення для інгаляторіїв, фотаріїв, ванн для рук і ніг, а також приміщення для відпочинку в робочий час і психологічного розвантаження.

За окремим завданням, узгодженим із місцевими органами охорони здоров'я і радами професійних спілок, можуть бути передбачені поліклініки (амбулаторії), лікарні, санаторії-профілакторії, станції швидкої і невідкладної допомоги й інші служби медико-санітарної частини, а також фізкультурно-оздоровчі будинки і споруди. При цьому слід враховувати можливість використання їх як загальних об'єктів для груп підприємств, а для підприємств, що розміщуються в міській забудові або населених пунктах, – з урахуванням організації обслуговування населення.

5.2.3.2 На підприємствах з обліковою чисельністю працюючих більше 300 осіб повинні передбачатися фельдшерські оздоровчі пункти.

5.2.3.3 Чисельність працюючих, які обслуговуються одним фельдшерським оздоровчим пунктом, приймається:

- при підземних роботах – не більше 500 осіб;
- на підприємствах хімічної, гірничорудної, вугільної та нафтопереробної промисловості – не більше 1200 осіб;
- на підприємствах інших галузей народного господарства – не більше 1700 осіб.

5.2.3.4 Склад і площу приміщень фельдшерського оздоровчого пункту слід приймати згідно з таблицею 6.

Таблиця 6

Приміщення фельдшерського оздоровчого пункту	Площа, м ² , не менше	
Вестибюль-очікувальна з роздягальнею і реєстратурою	18	(10)*)
Кімната тимчасового перебування хворих	9	(9)
Процедурні кабінети	24	(2 приміщення по 12 м ²) (12)
Кабінети для прийому хворих	12	(10)
Кабінет фізіотерапії	18	
Кабінет стоматолога	12	
Кабінет гінеколога	12	
Комора лікарських форм і медичного обладнання	6	(6)
Туалет з умивальником у шлюзі (тамбурі)	на один унітаз	
*) У дужках – для мобільних будинків.		
Примітка 1. Кабінет стоматолога передбачають за узгодженням із місцевими органами охорони здоров'я.		
Примітка 2. Один кабінет гінеколога проектують на облікову чисельність від 1200 до 3600 жінок. За наявності кабінету гінеколога передбачають приміщення для особистої гігієни жінок.		

5.2.3.5 При обліковій чисельності від 50 до 300 працюючих повинен бути передбачений медичний пункт.

Площу медичного пункту слід приймати не менше: 12 м² – при обліковій чисельності від 50 до 150 працюючих, 18 м² – понад 150 до 300 працюючих.

На підприємствах, де передбачається можливість використання праці інвалідів, площу медичного пункту допускається збільшувати на 3 м².

Медичний пункт повинен мати обладнання за узгодженням із місцевими органами охорони здоров'я.

5.2.3.6 За завданням, узгодженим із місцевими органами охорони здоров'я, на підприємствах допускається передбачати лікарські оздоровчі пункти замість фельдшерських.

Категорію лікарського оздоровчого пункту слід приймати залежно від облікової чисельності працюючих: I – подвоєній кількості тих, що обслуговуються, в порівнянні зі встановленим в 5.2.3.3; II – відповідно до 5.2.3.2 і 5.2.3.3.

Склад і площу приміщень лікарських оздоровчих пунктів слід приймати згідно з таблицею 7.

Таблиця 7

Приміщення лікарських оздоровчих пунктів	Площа, м ² , не менше		
	За категорією оздоровчих пунктів		За розміщенням оздоровчих пунктів у мобільних будинках
	I	II	
Вестибюль із місцями для очікування і реєстратури	24	18	15
Перев'язувальні – гнійна і чиста	36 (2 приміщення)	36 (2 приміщення)	16
Кабінети для прийому хворих	48 (4 приміщення)	24 (2 приміщення)	12
Кабінет фізіотерапії	24	18	12
Кабінет стоматолога	24 (2 приміщення)	12	12
Процедурний кабінет	18	12	–
Кімната тимчасового перебування хворих	12	9	9
Кабінет завідувача оздоровчого пункту	9	9	–
Кабінет гінеколога	12	9	–
Комора лікарських форм із кіоском	9	9	6
Приміщення для автоклава і перев'язувальних матеріалів	9	9	6
Комора медичного обладнання	6	6	6
Туалет з умивальником у шлюзі	На один унітаз		
Душова	На одну душову сітку		
<p>Примітка 1. Кабінет гінеколога проектується на облікову чисельність від 1200 до 3600 жінок. За наявності кабінету гінеколога передбачають приміщення для особистої гігієни жінок.</p> <p>Примітка 2. На підприємствах, де передбачається використання праці інвалідів, склад лікарського оздоровчого пункту може бути доповнений за узгодженням із місцевими органами охорони здоров'я та з урахуванням виду інвалідності, груп захворювань і ступеня втрати працездатності працюючих.</p>			

5.2.3.7 Фельдшерські або лікарські оздоровчі пункти слід розміщувати на першому поверсі. Ширина дверей у вестибюлях-очікувальних, перев'язувальних, кабінетах для прийому і кімнатах для тимчасового перебування хворих повинна бути не менше 1 м, а за наявності в числі працюючих інвалідів, що користуються кріслами-колясками, – згідно з ДБН В.2.2-17.

5.2.3.8 Кількість приміщень або кабін для особистої гігієни жінок слід приймати з розрахунку один гігієнічний душ на 75 жінок, що працюють у найбільш численній зміні (додатково до передбачених у таблицях 6 і 7). У вказаних приміщеннях повинні бути передбачені місця для роздягання та умивальник. При чисельності працюючих жінок більше 14 до 75 включно слід передбачати одну кабінку з гігієнічним душем (біде), яка повинна розміщуватися при жіночому туалеті і мати вхід із умивальні.

5.2.3.9 Парильні (сауни) допускається передбачати відповідно до завдання на проектування з дотриманням вимог щодо їх розміщення та влаштування відповідно до ДБН В.2.2-9, ДБН В.2.2-11 та НАПБ А.01-001.

5.2.3.10 Інгалляторії слід передбачати за узгодженням із місцевими органами охорони здоров'я при виробничих процесах, пов'язаних із виділенням пилу або газу дратівливої дії.

5.2.3.11 Фотарії необхідно передбачати на підприємствах під час роботи в приміщеннях без природного освітлення або з коефіцієнтом природного освітлення менше 0,1 %, а також при підземних роботах.

Фотарії слід розміщувати, як правило, у гардеробних домашнього одягу. Поверхні стін і перегородок фотаріїв, а також поверхні кабін повинні бути пофарбовані силікатними фарбами світлих тонів.

5.2.3.12 Фотарії не потрібні у випадках, коли виробничі приміщення обладнані штучним освітленням, збагаченим ультрафіолетовим випромінюванням, а також на виробництвах, де працюючі підпадають під вплив хімічних речовин, що мають фотосенсибілізуючу дію.

5.2.3.13 Ванни для рук слід передбачати при виробничих процесах, пов'язаних із вібрацією, що передається на руки.

5.2.3.14 За чисельності працюючих у зміні, що користуються ваннами для рук (100 осіб і більше), ванни слід розміщувати в умивальних або в окремих приміщеннях, обладнаних електросушильниками; за меншої кількості осіб, що користуються ваннами для рук, допускається розміщувати їх у виробничих приміщеннях.

5.2.3.15 Площу приміщення ванн для рук слід визначати з розрахунку не менше 1,5 м² на одну ванну, кількість ванн – із розрахунку одна ванна на трьох працюючих у зміні, що користуються ваннами для рук.

5.2.3.16 Ванни для ніг (установки гідромасажу ніг) слід передбачати при виробничих процесах, пов'язаних із роботою стоячи або з вібрацією, що передається на ноги. Ванни для ніг слід розміщувати в умивальних або гардеробних із розрахунку 40 осіб на одну установку площею не менше 1,5 м².

5.2.3.17 Приміщення і місця відпочинку в робочий час і приміщення психологічного розвантаження слід розміщувати, як правило, при гардеробних домашнього одягу і оздоровчих пунктах.

При допустимих параметрах повітря робочої зони у виробничих приміщеннях і відсутності контактів із речовинами 1-го і 2-го класів небезпеки допускається передбачати місця відпочинку відкритого типу у вигляді площадок, розташованих у цехах на площах, що не використовуються у виробничих цілях.

5.2.3.18 У приміщеннях для відпочинку і психологічного розвантаження, за обґрунтування, можуть бути передбачені пристрої для приготування і роздавання спеціальних тонізуючих напоїв, а також місця для занять фізичною культурою.

5.2.3.19 Рівень звукового тиску в спеціалізованих приміщеннях і на місцях для відпочинку, а також у приміщеннях психологічного розвантаження не повинен перевищувати 45 дБА.

5.2.3.20 Норми площі на одну особу в спеціалізованих приміщеннях охорони здоров'я слід приймати згідно з таблицею 8.

Таблиця 8

Приміщення	Площа на одну особу, м ² , не менше
Парильня (сауна)	0,7
Інгаляторій	1,8
Фотарій	1,5
Приміщення (місце) для відпочинку під час роботи, психологічного розвантаження, занять фізичною культурою	0,9

5.2.4 Приміщення підприємств харчування

5.2.4.1 Підприємства харчування слід проектувати з урахуванням вимог ДБН В.2.2-25, СП 42-123-5777 та можливості використання їх як загальних об'єктів для груп підприємств, що розміщуються у міській забудові, або населених пунктах з урахуванням організації обслуговування населення.

5.2.4.2 При проектуванні виробничих підприємств повинні бути передбачені їдальні, розраховані на забезпечення всіх працюючих загальним, дієтичним, а за спеціальними завданнями – лікувально-профілактичним харчуванням.

При чисельності працюючих у зміну більше 200 осіб слід передбачати їдальню, що працює, як правило, на напівфабрикатах; до 200 осіб – їдальню-роздавальню.

Примітка 1. При чисельності працюючих у зміну менше 30 осіб замість їдальні-роздавальної, допускається передбачати кімнату для приймання їжі.

Примітка 2. У разі об'єднання допускається передбачати їдальні, що працюють на сировині, які повинні проектуватися з дотриманням вимог ДБН В.2.2.-25.

5.2.4.3 При їдальні, яка обслуговує відвідувачів у вуличному одязі, слід передбачати для цього спеціальний вестибюль із гардеробною вуличного одягу, кількість місць у їдальні повинна дорівнювати 120 % чисельності відвідувачів у вуличному одязі.

5.2.4.4 Кількість місць в їдальні слід приймати з розрахунку одне місце на чотирьох працюючих у зміні або найбільш численній частині зміни (5.2.4.2). Залежно від вимог технологічних процесів і організації праці на підприємстві кількість місць в їдальнях допускається змінювати.

5.2.4.5 Площу кімнати для приймання їжі слід визначати з розрахунку не менше 1,35 м² на кожного відвідувача або не менше 1,65 м² на інваліда, що користується кріслом-коляскою, але не менше 12 м². Кімната для приймання їжі повинна бути обладнана умивальником, стаціонарним кип'ятильником, електричною плитою, холодильником. За кількості працюючих до 10 осіб у зміні замість кімнати для приймання їжі допускається передбачати у гардеробній додаткове місце площею не менше 6 м² для встановлення столу для приймання їжі.

6 ІНЖЕНЕРНЕ ОБЛАДНАННЯ

6.1 Водопостачання і каналізація

6.1.1 Адміністративні та побутові будинки повинні обладнуватися системами господарсько-питного (холодного і гарячого) і протипожежного водопостачання, каналізації відповідно до вимог СНиП 2.04.01, СНиП 2.04.02, СНиП 3.05.01, ДержСанПіН 136/1940.

6.1.2 Системи гарячого водопостачання будинків за кількості душів 10 і більше проектують, як правило, з баками-акумуляторами або ємними водопідігрівачами. У будинках із кондиціонуванням повітря слід при об'єднанні застосовувати пристрої, що використовують у літній час теплоту конденсації холодильного агента для підігрівання води, що подається у душі та умивальники. При цьому температуру води в системі гарячого водопостачання допускається приймати 37°C.

6.2 Опалення, вентиляція і кондиціонування повітря

6.2.1 При проектуванні систем опалення, вентиляції і кондиціонування повітря будинків і приміщень слід дотримувати вимоги ДБН В.2.6-31, СНиП 2.04.05, СНиП 2.04.07, СНиП II-35.

Розрахункову температуру повітря і кратність повітрообміну в приміщеннях у холодний період року слід приймати згідно з таблицею 9.

Оптимальні параметри повітря в окремих приміщеннях допускається приймати відповідно до завдання на проектування.

6.2.2 У холодний період року подавання підігрітого припливного повітря слід передбачати у верхню зону приміщень і, за необхідності, в коридор для відшкодування об'єму повітря, що видаляється з приміщень, повітрообмін в яких встановлений за об'ємом витяжки.

Таблиця 9

Приміщення	Температура у холодний період року, °С	Кратність за 1 год або об'єм повітрообміну, м ³ /год	
		приплив	витяжка
1. Вестибюлі	16	2	–
2. Опалювані переходи	Не нижче ніж на 6°С розрахункової температури приміщень, які поєднуються опалюваним переходом	–	–
3. Гардеробні вуличного одягу	16	–	1
4. Гардеробні для сумісного зберігання всіх видів одягу з неповним переодяганням працюючих	18	3 розрахунку компенсації витяжки з душових, але не менше однократного повітрообміну за годину	Згідно з вимогами 6.2.8
5. Гардеробні при душових (переддушових), а також з повним перевдяганням працюючих: а) гардеробні спецодягу б) гардеробні домашнього (вуличного і домашнього) одягу	23	5	5
	23	3 розрахунку компенсації витяжки з душових, але не менше однократного повітрообміну за годину	Згідно з вимогами 6.2.8
6. Душові	25	–	75 м ³ /год на одну душову сітку
7. Туалети	16	–	50 м ³ /год на один унітаз і 25 м ³ /год на один пісуар
8. Умивальні при туалетах	16	–	1
9. Приміщення для куріння	16	–	10
10. Приміщення для відпочинку, обігрівання або охолодження	22	2 (але не менше 30 м ³ /люд)	3
11. Приміщення (кабіни) для особистої гігієни жінок	23	2	2
12. Приміщення для ремонту спецодягу	16	2	3
13. Приміщення для ремонту взуття	16	2	3
14. Приміщення управлінь, конструкторських бюро, громадських організацій площею: а) не більше 36 м ² б) більше 36 м ²	18	1,5	–
	18	За розрахунком	
15. Приміщення для сушіння спецодягу	За технологічними вимогами у межах 16-33°С	За розрахунком	

Кінець таблиці 9

Приміщення	Температура у холодний період року, °С	Кратність за 1 год або об'єм повітрообміну, м ³ /год	
		приплив	витяжка
16. Приміщення для знепилювання спецодягу	16	За розрахунком	
17. Комора чистого одягу	16	1	
18. Комора спецодягу	16	2	
19. Комора прибирального інвентаря	16	1	
Примітка. Розрахункова температура повітря в теплий період року і вологість у приміщеннях не нормуються, окрім вказаних у 10-13, 14б, у яких розрахункову температуру приймають відповідно до СНиП 2.04.05, а повітрообмін визначають розрахунком.			

6.2.3 Для відшкодування повітря, що видаляється з душових, приплив слід передбачати в приміщення гардеробних.

У верхній частині стін і перегородок, що розділяють душові, переддушові і гардеробні, слід передбачати встановлення жалюзійних ґрат.

6.2.4 У будинках загальною площею приміщень не більше 108 м², в яких розміщено не більше двох туалетів, у холодний період року допускається передбачати природний приплив зовнішнього повітря через вікна.

6.2.5 У необладнані примусовим припливом приміщення слід передбачати природне надходження зовнішнього повітря через вікна, що відчиняються. Подавання зовнішнього повітря системами з механічним спонуканням слід передбачати для приміщень без вікон, а також за необхідності обробки зовнішнього повітря.

6.2.6 У районах із розрахунковою температурою зовнішнього повітря в теплий період року вище 25 °С (параметр А) у приміщеннях із постійним перебуванням людей слід передбачати встановлення стельових вентиляторів для підвищення швидкості руху повітря до 0,3-0,5 м/с.

6.2.7 Видаляння повітря слід передбачати, як правило, безпосередньо з приміщень системами з природним або механічним спонуканням. У душових і туалетах при трьох санітарних приладах і більше систему з природним спонуканням використовувати не допускається.

6.2.8 Видаляння повітря з гардеробних слід передбачати через душові. У випадках, коли повітрообмін гардеробних перевищує повітрообмін душової, видаляння повітря слід передбачати через душову у встановленому для неї об'ємі, а різницю – безпосередньо з гардеробної.

6.2.9 Окремі системи витяжної вентиляції слід передбачати для приміщень фельдшерських і лікарських оздоровчих пунктів, душових, туалетів. Допускається обладнання суміщеної витяжної вентиляції для душових і туалетів при гардеробних за позиціями 4, 5а таблиці 9.

6.2.10 У гардеробних приміщеннях за позиціями 4, 5 таблиці 9 на 5 осіб і менше, які працюють в одній зміні, в холодний період допускається приймати однократний повітрообмін і передбачати природний приплив зовнішнього повітря через вікна.

6.2.11 Встановлення шаф для сушіння спецодягу у гардеробних слід проектувати відповідно до завдання на проектування. При цьому об'єм природної витяжки повинен складати 10 м³/год, а об'єм загальнообмінної витяжки з гардеробних повинен бути відповідно зменшений. Регістри обігріву шаф повинні приєднуватися до окремої гілки трубопроводів системи опалювання з можливістю відключення.

6.2.12 Розрахункову температуру повітря і повітрообмін у приміщеннях їдалень, кімнат приймання їжі – згідно з ДБН В.2.2-25, оздоровчих пунктів – ДБН В.2.2-10; копіювально-розмножувальних служб, пралень, хімчисток; радіовузлів, телефонних станцій, бібліотек, архівів, кіноапаратних, студій, обчислювальної техніки, торгового і побутового обслуговування, залів зборів і нарад, конференц-залів слід приймати згідно з ДБН щодо проектування відповідних будинків.

6.2.13 В адміністративних та побутових будинках повинні виконуватися вимоги ДБН В.2.2-9 щодо енергозбереження.

6.3 Електропостачання та електрообладнання

6.3.1 Адміністративні та побутові будинки повинні забезпечуватися електроприймачами певної категорії надійності електропостачання згідно з вимогами ДБН В.2.5-23, ПУЕ залежно від загальної кількості робочих місць.

6.3.2 Електрообладнання адміністративних та побутових будинків слід проектувати згідно з вимогами ДБН В.2.5-23, ДБН В.2.5-24, ДБН В.2.5-27, СНиП 3.05.06, ПУЕ, НПАОП 0.00-1.02, НПАОП 40.1-1.21, НПАОП 40.1-1.32.

Освітленість приміщень слід приймати за вимогами ДБН В.2.5-28.

6.3.3 Автоматизація та диспетчеризація інженерного обладнання, контроль та сигналізація довибухонебезпечних концентрацій паливного газу виконується у відповідності з вимогами ДБН В.2.5-13, ДБН В.2.5-20, СНиП 2.04.01, СНиП 2.04.05, СНиП 3.05.06, СНиП 3.05.07, СНиП II-35, ПУЕ, НПАОП 40.1-1.32.

6.4 Системи зв'язку та сигналізації

6.4.1 Адміністративні та побутові будинки повинні обладнуватися мережами і пристроями, а за необхідності мати окремі приміщення – для організації телекомунікацій загального користування (зв'язку, телебачення, проводового мовлення).

6.4.2 Розрахунок ємності лінійних споруд мереж зв'язку адміністративних і побутових будинків слід виконувати згідно з ВБН В.2.2-45-1 із забезпеченням можливості обов'язкового встановлення абонентських кінцевих пристроїв у приміщеннях адміністрації та чергового персоналу, а також у приміщеннях інформаційних та технологічних служб.

6.4.3 Приєднувальні пристрої проводового мовлення встановлюються в адміністративних та приміщеннях чергового персоналу.

6.4.4 Вертикальне прокладання мереж зв'язку та сигналізації в адміністративних та побутових будинках, як правило, повинно передбачатися приховано в окремих трубах-стояках із влаштуванням окремих поверхових розподільних монтажних шаф систем зв'язку та сигналізації.

6.4.5 Прокладання мереж зв'язку та сигналізації від поверхових розподільних шаф і вводи їх до адміністративних та службових приміщень повинні виконуватися приховано.

Конструкції вводів повинні мати можливість вільного прокладання, доповнення і заміни кабелів і проводів абонентських мереж.

6.4.6 Проектом необхідно передбачати заходи, що захищають від несанкціонованого проникнення в монтажні розподільні шафи й інші споруди, приміщення та до обладнання мереж зв'язку і сигналізації.

6.4.7 Блискавкозахист радіостояків ліній мережі проводового мовлення, щогл телеантен (у т.ч. і супутникових) виконується згідно з ДСТУ Б В.2.5-38.

Заходи щодо вирівнювання потенціалів металевих частин обладнання систем зв'язку та сигналізації згідно з НПАОП 40.1-1.32 визначаються комплексно для всього електрообладнання будинків та комплексів, а також інших металевих конструкцій.

6.4.8 Адміністративні та побутові будинки рекомендується обладнувати відомчою охоронною сигналізацією. Обсяги охоронної сигналізації визначаються завданням на проектування.

6.5 Ліфти та інші види механічного транспорту

6.5.1 Потреба в ліфтах залежно від поверховості адміністративно-побутових будинків, кількість, типи, швидкість та час очікування повинні відповідати вимогам ДБН В.2.2-9, ДСТУ ISO 4190-1, ДСТУ ISO 4190-2, ДСТУ ISO 4190-3, ДСТУ ISO 4190-6, ДСТУ EN 81-70, ДСТУ EN 81-1, ДСТУ EN 81-2, ДСТУ EN 115, НПАОП 0.00-1.02. Протипожежні вимоги до влаштування ліфтів слід виконувати згідно з вказівками ДСТУ EN 81-72, ДСТУ EN 81-73, НПАОП 0.00-1.02, ДБН В.1.1-7 і НАПБ Б.01.007.

6.5.2 У багатоповерхових будинках при різниці позначок підлоги вестибюля та верхнього поверху 12 м і більше, а також за наявності на другому поверсі і вище приміщень, призначених для інвалідів, що користуються кріслами-колясками, слід передбачати ліфти та підймальні платформи згідно з вимогами ДСТУ EN 81-70, ДСТУ ISO 9386-1, ДСТУ ISO 9386-2.

6.5.3 Кількість ліфтів слід приймати за розрахунком і повинна бути не менше двох; при цьому один із ліфтів допускається приймати вантажним. Один із ліфтів повинен мати глибину кабіни не менше 2,1 м, ширину – не менше 1,1 м, ширину дверного прорізу – не менше 0,85 м.

6.5.4 Допускається не передбачати встановлення ліфтів при надбудові будинку мансардним поверхом при позначці його підлоги не більше 14 м і відсутності приміщень, що використовуються інвалідами на кріслах-колясках.

6.5.5 Ширина ліфтового холу при однорядному розташуванні ліфтів повинна бути не менше 1,3 найменшої глибини кабіни ліфта, при дворядному розташуванні – не менше подвійного значення найменшої глибини кабіни одного з ліфтів протилежного ряду. Перед ліфтами з глибиною кабіни 2,1 м і більше ширина холу повинна бути не менше 2,5 м.

6.6 Сміттєвидалення та пилоприбирання

6.6.1 Система видалення сміття, відходів і нечистот у адміністративно-побутових будинках повинна відповідати загальним вимогам до санітарно-гігієнічних приміщень і пристроїв, при цьому особлива увага приділяється запобіганню загрози забруднення повітря, води, ґрунтів та можливості розповсюдження паразитуючих комах, гризунів та інших шкідників.

6.6.2 В адміністративно-побутових будинках слід передбачати системи очищення від сміття та пилоприбирання, тимчасового (в межах санітарних норм) зберігання сміття та можливість його вивезення.

Необхідність влаштування у великих адміністративно-побутових будинках підприємств пневматичних систем сміттєвидалення визначається завданням на проектування, виходячи з техніко-економічної доцільності їх експлуатації.

6.6.3 Система видалення сміття повинна розраховуватись виходячи з регіональних нормативів добового накопичення сміття (з урахуванням ступеня благоустрою будинку).

Засоби видалення сміття з будинку повинні бути узгоджені з системою очищення населеного пункту.

6.6.4 Стовбур сміттєпроводу не допускається розміщувати на сходових площадках адміністративно-побутових будинків, за винятком площадок службових сходів (за технологічної необхідності) з відповідним збільшенням ширини площадки.

Стовбур сміттєпроводу повинен виготовлятися з негорючих матеріалів, а також мати засоби прочищення, промивання і дезінфекції, бути герметичним та звукоізольованим від будівельних конструкцій згідно з вимогами ДСТУ Б В.2.5-34. Він не повинен прилягати до адміністративних, а також побутових приміщень для постійного перебування людей або до таких, що потребують додержання шумового режиму.

6.6.5 Сміттєзбірну камеру слід розміщувати безпосередньо під стовбуром сміттєпроводу.

У багатоповерхових адміністративних будинках чисельністю 300 і більше працюючих, а також у багатоповерхових побутових будинках загальною площею 3000 м² і більше слід передбачати вертикальні сміттєпроводи з сміттєзбірними камерами.

Сміттєзбірну камеру слід розміщувати під стовбуром сміттєпроводу і виділяти протипожежними перегородками 1-го типу. У сміттєзбірній камері на мережі водопроводу необхідно встановлювати спринклерні зрошувачі. Вихід з камери повинен бути безпосередньо назовні. Над виходом слід передбачати козирок із негорючих матеріалів.

7 ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА

7.1 Будинки, споруди і приміщення адміністративно-побутового призначення, їх конструкції, планувальні вирішення, обладнання та опорядження повинні відповідати протипожежним вимогам ДБН В.1.1-7, ДБН В.1.2-7, ДБН В.1.2-14, ДБН В.2.5-13, ГОСТ 12.1.004.

7.2 Зали їдалень, зборів і нарад та інші зали повинні розміщуватися по поверхах відповідно до таблиці 10.

Таблиця 10

Ступінь вогнестійкості будинку	Кількість місць у залі або аудиторії	Умовна висота або граничний поверх розташування
I	До 100	До 73,5 м (включно)
I	Від 100 до 150	До 47 м (включно)
I, II	Від 150 до 300 (включно)	До 26,5 м (включно)
I, II	Понад 300 до 600	5
I, II	Понад 600	3
III	До 300 (включно)	3
III	Понад 300 до 600 (включно)	2
IIIa, IV, V	До 300	1
IIIб	До 500	1
IVa	100	1

Примітка. При визначенні граничного поверху розміщення аудиторій або залів, що мають похил підлоги, позначку підлоги приймають біля першого ряду місць.

7.3 Допускається передбачати один евакуаційний вихід (двері):

а) з розташованого на будь-якому (окрім цокольного, підвального, підземного) поверсі приміщення з одночасним перебуванням у ньому не більше 50 осіб, якщо відстань від найбільш віддаленої точки підлоги приміщення до вказаного виходу не перевищує 25 м;

б) з одноповерхового будинку загальною площею не більше 300 м² при чисельності працюючих у всіх приміщеннях будинку не більше 50 осіб;

в) з будь-якого поверху будинку умовною висотою до 26,5 м (включно), ступінь вогнестійкості якого, кількість поверхів і кількість евакуйованих із найбільш населеного поверху відповідають вимогам таблиці 11 при облаштуванні другого виходу з цього поверху на сходи С3, що виконуються згідно із ДБН В.1.1-7.

Таблиця 11

Ступінь вогнестійкості будинків	Гранична кількість осіб, що евакууються з одного поверху будинку за кількості поверхів		
	2	3	4 і більше
I і II	70	35	15
III, IIIa	50	35	15
IV, V	30	–	–

7.4 Адміністративні і побутові приміщення можуть розміщуватися у вставках і вбудовах виробничих будинків категорій В, Г і Д.

7.5 Кількість евакуйованих із санітарно-побутових і адміністративних приміщень повинна відповідати чисельності працюючих у зміну, а із залів їдалень, зборів і нарад – числу місць у залах, збільшеному на 25 %.

7.6 Ширину проходів, коридорів та інших горизонтальних ділянок шляхів евакуації слід приймати з розрахунку, щоб щільність потоків евакуйованих не перевищувала 5 осіб на 1 м²; при цьому ширину проходу в приміщенні слід приймати не менше 1 м, коридору або переходу в інший будинок – не менше 1,4 м, а за наявності в числі працюючих інвалідів, що користуються кріслами-колясками, – не менше 1,2 м і 1,8 м відповідно.

Ширина евакуаційного виходу з приміщень і з коридору на сходову клітку повинна бути встановлена залежно від кількості працюючих, що евакуюються через цей вихід (але не менше 0,9 м), з розрахунку на 1 м ширини виходу (дверей) в будинках ступенів вогнестійкості:

- I і II не більше 165 осіб
- III, IIIa, IIIб не більше 115 осіб
- IV, IVa, V не більше 80 осіб.

Ширина сходових маршів повинна бути не менше ширини виходу на сходову клітку з найбільш населеного поверху, але не менше:

- 1 м – для будинків з умовною висотою до 47 м включно;
- 1,2 м – для будинків з умовною висотою понад 47 м.

За наявності у числі працюючих інвалідів із порушенням роботи опорно-рухового апарата ширина евакуаційного виходу з приміщень і з коридору на сходову клітку повинна бути не менше 0,9 м, ширина сходових маршів – не менше 1,35 м.

7.7 Відстань по коридору від дверей найбільш віддаленого приміщення, розташованого між сходовими клітками або зовнішніми виходами (окрім туалетів, умивальних, душових, приміщень для куріння) до найближчого виходу на сходову клітку або назовні, не повинна перевищувати величини, вказаної в таблиці 12.

При перевищенні допустимих відстаней між сходовими клітками слід передбачати у вставках і вбудовах незадимлювані сходові клітки типів Н2, Н3, Н4 у виробничих приміщеннях. При цьому допускається передбачати евакуаційні виходи з вказаних сходових кліток у будинках (приміщеннях) I – IIIa ступенів вогнестійкості категорій Г і Д.

Таблиця 12

Ступінь вогнестійкості будинків	Відстань, м, при щільності людського потоку в коридорі, люд./м ²			
	До 2 (включно)	Понад 2 до 3 (включно)	Понад 3 до 4 (включно)	Понад 4 до 5 (включно)
I, II	60	50	40	30
III, IIIa, IIIб	40	35	30	25
IV, IVa, V	30	25	20	15

Примітка 1. За тупикового виходу вказані відстані збільшують удвічі.

Примітка 2. Щільність людського потоку в коридорі – відношення кількості людей, що евакуюють із приміщень у коридор, до площі цього коридору.

7.8 Площа поверху або його частини між протипожежними стінами 1-го типу (далі – площа протипожежного відсіку) залежно від ступеня вогнестійкості і умовної висоти або поверховості будинків повинна бути не більше наведеної у таблиці 13.

Таблиця 13

Ступінь вогнестійкості будинку	Найбільша умовна висота (або поверховість)	Площа протипожежного відсіку, м ² , у будинку				
		одноповерховому	двоповерховому	3-5-поверховому	6-9-поверховому	Умовною висотою понад 26,5 м до 73,5 м
I	73,5 м	6000	5000	5000	5000	2500
II	47 м	6000	4000	4000	4000	2200
III	5 поверхів	3000	2000	1200	–	–
IIIa	3 поверхи	2500	1400	1200	–	–
IIIб	1 поверх	2000	–	–	–	–
IV	2 поверхи	2000	1400	–	–	–
IVa	1 поверх	800	–	–	–	–
V	2 поверхи	1200	800	–	–	–

Примітка 1. У будинках I та II ступенів вогнестійкості, обладнаних системами автоматичного пожегогасіння, площа протипожежного відсіку може бути збільшена не більше ніж удвічі.

Примітка 2. Площу протипожежного відсіку одноповерхових будинків із двоповерховою частиною, що займає менше 15 % від площі забудови будинків, допускається приймати як для одноповерхових будинків.

Примітка 3. У будинках I та II ступенів вогнестійкості площа протипожежного відсіку в підземних, підвальних і цокольних поверхах приймають не більше 700 м², за умови обладнання системами автоматичного пожегогасіння допускається збільшувати її не більше ніж у двічі, крім гаражів, які проектується згідно з вимогами ДБН В.2.3-15.

Примітка 4. Будинки IIIa ступеня вогнестійкості допускається проектувати з кількістю поверхів не більше трьох. При цьому у дво- триповерхових будинках елементи несучих конструкцій приймають класом вогнестійкості не менше ніж REI45 (R45).

7.9 Прибудови I і II ступенів вогнестійкості слід відокремлювати від виробничих будинків I і II ступенів вогнестійкості протипожежними перегородками 1-го типу.

Прибудови нижче II ступеня вогнестійкості, а також прибудови до виробничих будинків нижче II ступеня вогнестійкості та прибудови до приміщень і будинків категорії А і Б слід відокремлювати протипожежними стінами 1-го типу. Прибудови IIIa ступеня вогнестійкості допускається відокремлювати від виробничих будинків IIIa ступеня вогнестійкості протипожежними стінами 2-го типу.

7.10 Вставки слід відокремлювати від виробничих приміщень протипожежними стінами 1-го типу.

У будинках I, II ступенів вогнестійкості допускається відокремлювати вставки від виробничих приміщень категорій В, Г, і Д протипожежними перегородками 1-го типу, в будинках IIIa ступеня вогнестійкості – протипожежними стінами 2-го типу.

Вбудови слід приймати з кількістю поверхів не більше двох і відокремлювати від виробничих приміщень категорій В, Г, Д протипожежними перегородками з класом вогнестійкості EI 90 і протипожежними перекриттями 3-го типу.

Сумарна площа вставок, що виділяються протипожежними перегородками 1-го і протипожежними стінами 2-го типів, а також вбудов і виробничих приміщень, не повинна перевищувати площі протипожежного відсіку, встановленої СНиП 2.09.02.

7.11 З розташованих в надземних і цокольних поверхах і таких, що не мають природного освітлення коридорів при будь-якій їх площі і гардеробних площею більше 200 м², повинна бути передбачена витяжна вентиляція для видалення диму відповідно до вимог СНиП 2.04.05.

7.12 Для евакуації людей у будинках, прибудовах, вставках і вбудовах умовною висотою до 26,5 м включно слід передбачати сходові клітки типу СК1.

У будинках з умовною висотою понад 26,5 м всі сходові клітки належить передбачати незадимлюваними.

Одна з двох сходових кліток (або 50 % сходових кліток при їх більшій кількості) повинна бути незадимлюваною типу Н1. Решту сходових кліток належить проектувати незадимлюваними типів Н2, Н3 або Н4. У разі необхідності влаштування у будинку трьох та більше незадимлюваних сходових кліток перевага повинна надаватися незадимлюваним сходовим кліткам типу Н1. Двері їх поверхових входів (виходів) повинні бути розташовані паралельно фасаду будинку в одній площині, розміщення їх під кутом одна до одної не допускається. Не слід розміщувати незадимлювані сходові клітки типу Н1 у внутрішніх кутах зовнішніх стін будинку.

7.13 Облицювання і опорядження поверхонь стін, перегородок і стель залів місткістю більше ніж 50 місць слід передбачати з негорючих матеріалів або матеріалів із показниками пожежної небезпеки не вище ніж Г2, В2, Д2, Т2 за класифікацією ДБН В.1.1-7.

7.14 Автоматичною пожежною сигналізацією повинні обладнуватися окремо розташовані адміністративні та побутові будинки і прибудови з кількістю поверхів більше чотирьох, у вставках і вбудовах (незалежно від кількості поверхів) – в усіх приміщеннях, окрім приміщень із мокрими процесами.

Під час визначення необхідності обладнання адміністративних та побутових будинків і споруд установками автоматичної пожежної сигналізації, пожежогасіння слід також дотримуватися вимог НАПБ Б.06.004 та інших відповідних НД. Проектування автоматичних установок пожежогасіння і пожежної сигналізації слід виконувати згідно з вимогами ДБН В.2.5-13.

ДОДАТОК А
(довідковий)

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Единые санитарные правила для предприятий (производственных объединений), цехов и участков, предназначенных для использования труда инвалидов и пенсионеров по старости (Єдині санітарні правила для підприємств (виробничих об'єднань), цехів і діляниць, призначених для використання праці інвалідів і пенсіонерів по старості) Минздрав СССР (от 01.03.83 г. № 2672-83)
2. ВСН 1-77/Минсвязи СССР Инструкция по проектированию молниезащиты радиообъектов (Інструкція з проектування блискавкозахисту радіооб'єктів)
3. ВСН 01-89/Росавтотранс Предприятия по обслуживанию автомобилей (Підприємства з обслуговування автомобілів)
4. ВСН 205-84/ММСС СССР Инструкция по проектированию электроустановок, систем автоматизации технологического оборудования (Інструкція з проектування електроустановок, систем автоматизації технологічного обладнання)
5. ВСН 600-81/Минсвязи СССР Инструкция по монтажу сооружений устройств связи, радиовещания и телевидения (Інструкція з монтажу споруд пристроїв зв'язку, радіомовлення і телебачення)

Код УКНД 91.040.99

Ключові слова: нормативні документи, проектування, виробничі будинки та споруди, терміни і визначення понять; будинки і приміщення адміністративно-побутового призначення, працюючі інваліди з порушенням опорно-рухового апарату і сліпі, загальні положення, автостоянки, об'ємно-планувальні рішення, санітарно-побутові приміщення, приміщення охорони здоров'я, оздоровчі пункти, медпункти, приміщення для інгаляторіїв, фотаріїв, приміщення підприємств харчування, приміщення управління і конструкторських бюро, приміщення інформаційно-технічного призначення, кабінети охорони праці, навчальні приміщення; побутові будинки і приміщення; інженерне обладнання, водопровід і каналізація; опалення, вентиляція і кондиціонування; електропостачання та електрообладнання; системи зв'язку та сигналізації; ліфти та інші види механічного транспорту; сміттєвидаляння та пилоприбирання; пожежна безпека

Редактор – А.О.Луковська
Комп'ютерна верстка – В.Б.Чукашкіна

Формат 60x84¹/₈. Папір офсетний. Гарнітура "Arial"
Друк офсетний.

Державне підприємство "Укрархбудінформ".
вул. М. Кривоноса, 2А, корп. 3, м. Київ-37, 03037, Україна.
Тел. 249-36-62

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців
ДК № 690 від 27.11.2001 р.